

αὐτῶν ἐπιβρόχῃ σου. θέλει εἶσθαι πολὺ ἰσχυροτέρα παρ' ἐν λάβῃς τὴν θέσιν καὶ τὸν τόνον τοῦ ὀνειδισμοῦ καὶ τῶν σκωμμάτων. Εἰς τοιοῦτον σύστημα παιδικῆς ἀγωγῆς μᾶς προτρέπει καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγων, "Οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν." Μὴ παιδεύετε μῆτε λαλεῖτε πρὸς αὐτὰ ὑπὸ τὴν ἐπιβρόχην τῆς ἀνυπομονησίας, ἢ τῆς ἀγανακτήσεως, ἢ τῆς ἐκδικήσεως, ὥστε νὰ κινῶνται τὰ πάθη των, νὰ ἐξάπτηται ἡ ὀργή των· ἀλλὰ δεικνύετε ὅτι σὰς βιάζει ἡ κατὰ συνείδησιν αἴσθησις τοῦ καθήκοντος, ἐνῷ ἐκ καρδίας ἐλεεῖτε αὐτοὺς διὰ τὰς λύπας των, καὶ πράττετε πᾶν τὸ κατὰ δύναμιν νὰ ἀνακουφίσῃτε καὶ παραμυθήσῃτε αὐτούς.

Ἐπὶ τέλους, ὁ γονεὺς, ὅστις συγκοινωνεῖ καὶ συμπαθεῖ μετὰ τοῦ τέκνου του, ὅχι μόνον ἀποκτᾷ μεγάλην ἠθικὴν ἐπ' αὐτοῦ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος γίνεται εὐδαιμονέστερος. Οἱ χρόνοι τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶναι οἱ χρόνοι τῆς εὐδαιμονίας· συμπαθόντες δὲ μετὰ τῶν τέκνων, μετέχομεν τῆς χαρᾶς των, ἐπαναφέροντες, τρόπον τινά, τὰς ἐπὶ τῶν πνευμάτων μας γλυκείας ἐπιβροχὰς τοῦ ἀρχομένου βίου, καὶ γινόμεθα κοινωνοὶ τῆς θυμηδίας, τῆς εὐφροσύνης φαντασιοκοπίας, τῆς ἐλαφρᾶς καρδίας τῶν περιχαρῶν συντρόφων μας. Αἱ φροντίδες καὶ μέριμναι τῆς ζωῆς, αἵτινες ἄλλως ἤθελον εἶσθαι ἀδιάλειπτον ἡμῶν βάρος, σμικρύνουσι τὴν ἐφ' ἡμῶν καταπίεσιν. Ἡ πρὸς τὸ παρελθὸν ἀνήσυχος δυσἀρεσκεία καὶ ἡ μέλλοντός τινος ἐναγώνιος ζήτησις, ἥτις ὠθεῖ ἡμᾶς εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς πόνους καὶ μόχθους τῆς ζωῆς, ὑποχωρεῖ εἰς ἥσυχον ἀπόλαυσιν τοῦ παρόντος. Τὰ βαθέα καὶ σκοτεινὰ χρώματα, μὲ τὰ ὅποια ὁ κόσμος φαίνεται ἐνδεδυμένος εἰς τὸν λαβόντα τεσσαρακονταετὴ πῆραν τῆς κενότητος καὶ ματαιότητος αὐτοῦ, ἀντικαθίστανται ὑπ' ἄλλων ἀσυγκρίτως ἱλαρωτέρων, ὁπόταν, ἐνούμενοι μετὰ τῶν τέκνων ἡμῶν, θεωρῶμεν ἐκ τῆς θέσεώς των, καὶ βλέπωμεν, τρόπον τινά, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς των. Τοιοῦτοτρόπως τὸ θέαμα, τὸ ὁποῖον εἰς σὲ μόνον ἤθελον εἶσθαι ὀχλήρῳ, γίνεται πηγὴ μεγάλης ἡδονῆς, ὅταν ὑπάγῃς εἰς αὐτὸ μετὰ τέκνου. Ὁ νεανικὸς σου σύντροφος εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ ψυχὴ τῆς ὁδοιπορίας σου· ἡ παρουσία του εἶναι τὸ μέγα στοιχεῖον τῆς ἡδονῆς εἰς τὸν περίπατον ἢ τὴν ἱππασίαν σου. Ὅχι τόσον ὅτι λέγει ἢ κάμνει τι πρόξενον ἀπολαύσεως εἰς σέ· ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ ὦν καὶ παρατηρῶν τοὺς λογισμούς καὶ τὰ αἰσθηματά του, οικειοποιεῖσαι αὐτὰ, τρόπον τινά, ἐν ὅσῳ συνδιατρίβετε, — βλέπεις τὸν κόσμον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του, μετέχεις τοῦ θαυμασμοῦ του, — λαμβάνεις τὸ μυθιστορικὸν πνεῦμά του, καὶ ἡ καρδία σου γίνεται πάλιν νέα. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο εἶναι βέβαιον καὶ παγκόσμιον. Ἀκόμη καὶ ὅταν δεικνύωμεν εἰς βρέφος τὴν σελήνην, μετέχομεν τοῦ θαυμασμοῦ του εἰς τὴν λαμπρότητα καὶ καλλονὴν αὐτῆς· καὶ ὁ πάππος, παῖγνιόν τι κατὰ σκευάζων διὰ τὸν ἔργον αὐτοῦ, ἀναζωπυρεῖ εὐχαρίστησιν, ἥτις ἔμεινε κεκοιμημένη ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ ἴσως

ὁλόκληρον πεντηκονταετηρίδα· καὶ ἥτις οὐδέποτε ἤθελε διεγερθῇ πάλιν εἰμὴ ἐκ συμπαθείας μὲ τὴν τοῦ παιδὸς ἀγαλλίασιν. Ὅθεν ὁ τὰς φροντίδας, τὰς μερίμνας καὶ τὰς ἀνησυχίας ἀγαπῶν ἄς καταγίνεται πάντοτε εἰς τὰς ὑποθέσεις· ὁ δὲ τὴν εὐδαιμονίαν ζητῶν ἄς διδῇ μέρως ἐκάστης ἡμέρας εἰς τὰ τέκνα του.

Ἐσχάτην παρατήρησιν ὀφείλω νὰ κάμω ὅτι ἡ περὶ τῆς ἐλάλησα εὐμενῆς καὶ πραεῖα καὶ συμπαθητικῆς τῶν τέκνων μεταχείρισις δὲν ἐννοῶ ποσῶς νὰ ἦναι τοιαύτη, ὅποια νὰ ἐλαττώσῃ τὴν δραστηριότητα, καθ' ἣν ὁ γονεὺς ὀφείλει νὰ διοικῇ τὰ τέκνα του. Οἱ λόγοι μου δὲν εἶχον τοιοῦτό τι νόημα. Οἱ νέοι χρειάζονται σταθεράν καὶ δραστηρίαν κυβέρνησιν· εἰ δὲ μὴ, ποτὲ δὲν εἶναι ἀσφαλεῖς. Ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς μητρὸς, ὅποιοιδήποτε καὶ ἂν ἦναι οἱ λόγοι τῆς. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐλευθερίας καὶ οἰκιακῆς συγκοινωνίας μετὰ τοῦ τέκνου σου, πρέπει νὰ ἐνθυμῆσαι ὅτι εἶσαι γεννήτωρ του, — ἔχουσα ἀπόλυτον ἐπ' αὐτοῦ δύναμιν, τὴν ὅποιαν εἶσαι ὑπόχρεως νὰ διατηρῇς καὶ νὰ ἐξασκήῃς, πράως μὲν ἀλλὰ σταθερῶς. Σὲ παρεκίνησα δὲ νὰ φέρῃσαι ὡς σύμβουλος καὶ φίλη — τοῦτο πράττουσα, μὴ λησμονεῖς ὅτι εἶσαι μήτηρ του, καὶ ὅτι ἐνῷ καταγίνεσαι νὰ ὁδηγῇς αὐτὸν ὅσον δυνατόν διὰ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς φιλοστοργίας, χρεωστεῖς ὅμως νὰ διατηρῇς ἀνέπαφον τὴν ἐξουσίαν σου, καὶ νὰ κρατῇς αὐτὸν πάντοτε ὑπὸ δραστηρίαν καὶ ἐντελῇ διοίκησιν. Ἀλλ' εἰμαι βέβαιος ὅτι τοῦτο δύναται νὰ κατορθωθῇ πολὺ εὐκολώτερον καὶ δραστηριώτερον καθ' ὃν τρόπον ἐγὼ παρέστησα παρὰ καθ' οἷονδήποτε ἄλλον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΙΩΣ ΛΗΨΕΙΣΘΑΙ.

ΤΟ νὰ λυπῇται εἰς ὅταν χάσῃ συγγενὴ ἢ φίλον εἶναι φυσικόν. "Ὅθεν ὁ λέγων ὅτι τὰ δάκρυα διὰ τοὺς τεθνηκότας εἶναι ἄκαιρα, καθὼ εἰς οὐδὲν χρησιμεύοντα, λαλεῖ χωρὶς νὰ στοχάζηται τὰ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ εὐσεβὲς δάκρυον εἶναι σημεῖον γιανθρωπίας καὶ γενναιότητος· ἀλλ' ὅμως, μερίστη προσοχὴ ἀπαιτεῖται μὴ καταντῶμεν εἰς ὑπερβολὰς ὡς πρὸς τοῦτο." Τὸ μὲν λυπεῖσθαι εἶναι ἴσως ἀξιεπαῖνον· τὸ δὲ ἀναβοᾶν καὶ γογγύζειν πιδαριώδες, καὶ τὸ μὴ δέχεσθαι παρηγορίαν ἀσυγχώρητον. Εἶναι ἀσέβειμ πρὸς τὸν Θεόν, ἄνεν τῆς ἀδείας τοῦ ὁποίου δὲν γίνεται τίποτε εἰς τὸν κόσμον· δεικνύει μεγάλην περιφρόνησιν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὡς νὰ μὴ ἔμενε εἰς ἄξιον ὑπολήψεως ἢ ἀγάπης· καὶ εἶναι ἐπιβλαβέστατον εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐπεὶ ὑποσκιάζει τὴν ὑγίαν, ἐξασθενίζει τὸ πνεῦμα, μᾶς καθιστᾷ ἀνεπιτηδεύους εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν, καὶ καίποτε φέρει καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον.

ΚΥΤΤΑΖΕ ΤΑΣ ΙΔΙΑΣ ΣΟΥ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.

«ΚΥΤΤΑΖΕ τὰς ιδίας σου ὑποθέσεις», εἶναι φράσις συνηθεσιάζη· πολλὰκις δὲ ἀρμύζει εἰς τὸν λαλοῦντα ὅχι ὀλιγώτερον παρὰ εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀποτείνεται.

Λέγεται δὲ ποτὲ μὲν ἐγκαίρως καὶ κατὰλλῃως, ποτὲ δὲ παρὰ καιρὸν καὶ ἀναρμόστως· διότι οἱ τὰς ιδίας αὐτῶν ἀ-